

Benchmark Huishoudelijk Afval

Leren door te vergelijken

Rheden

Samenvatting

Peiljaar 2025

Inhoud

1. Inleiding	**3**
2. Kernprestaties	**4**
3. Milieu	**6**
4. Kosten	**14**
5. Dienstverlening	**17**
6. Regievaardigheden	**18**
7. Basisgegevens	**19**

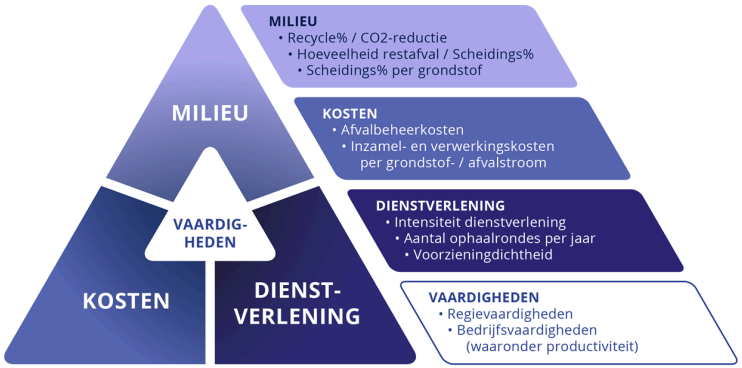
Datum: 5 oktober 2026
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo veel mogelijk recycling van huishoudelijk afval tegen zo laag mogelijke beheerkosten. Het recyclepercentage en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2025 doen 149 deelnemers mee die in totaal 221 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklasses zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Rheden heeft 26% hoogbouw en is ingedeeld in klasse C. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat Rheden wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **Rheden** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse C-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het bijlagerapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert Rheden tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe Rheden presteert ten opzichte van de benchmark klasse C.

Milieu

	Rheden	KLASSE C	.
Recycling (%)	52%	57%	●
CO2-reductie (kg/inw)	73	96	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	199	247	●

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	239	271	●

Regie

Regievaardigheid (score)	7	17	●

Legenda

● = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
● = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
● = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Recycling % = het aandeel huishoudelijk afval ingevoerd in het recyclingproces.

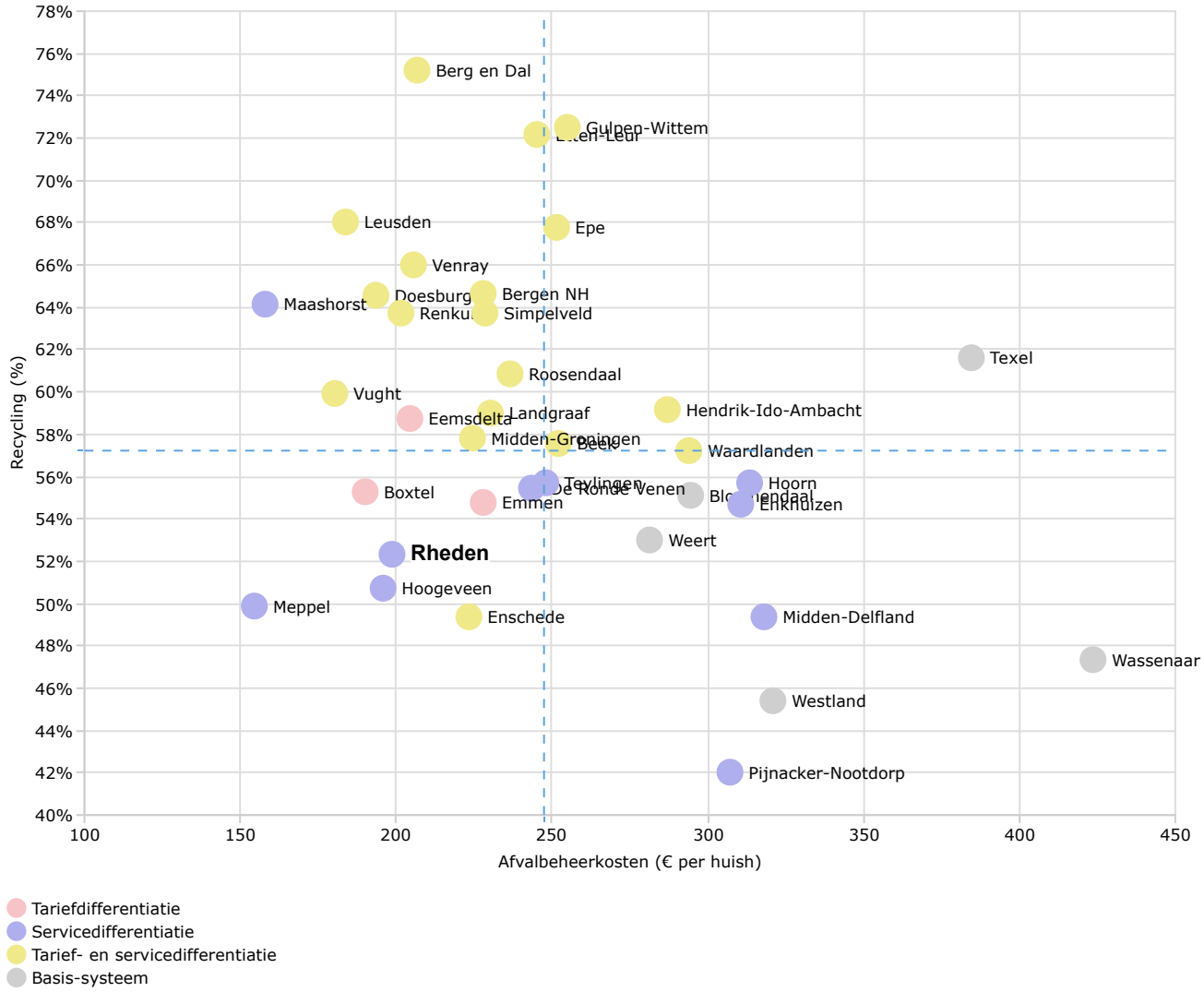
Afvalbeheerkosten = de kosten van de 'gemeentelijke zorgplicht', bestaande uit inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten, minus opbrengsten producentenverantwoordelijkheid (UPV).

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. Op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequenties, voorzieningsdichtheid) is een totaalscore berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin regie wordt gevoerd op het afval- en grondstoffenbeheer. Er worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden. Per van toepassing zijnde aspect wordt een punt toegekend (max 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE C weergegeven, waarbij het recyclepercentage is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

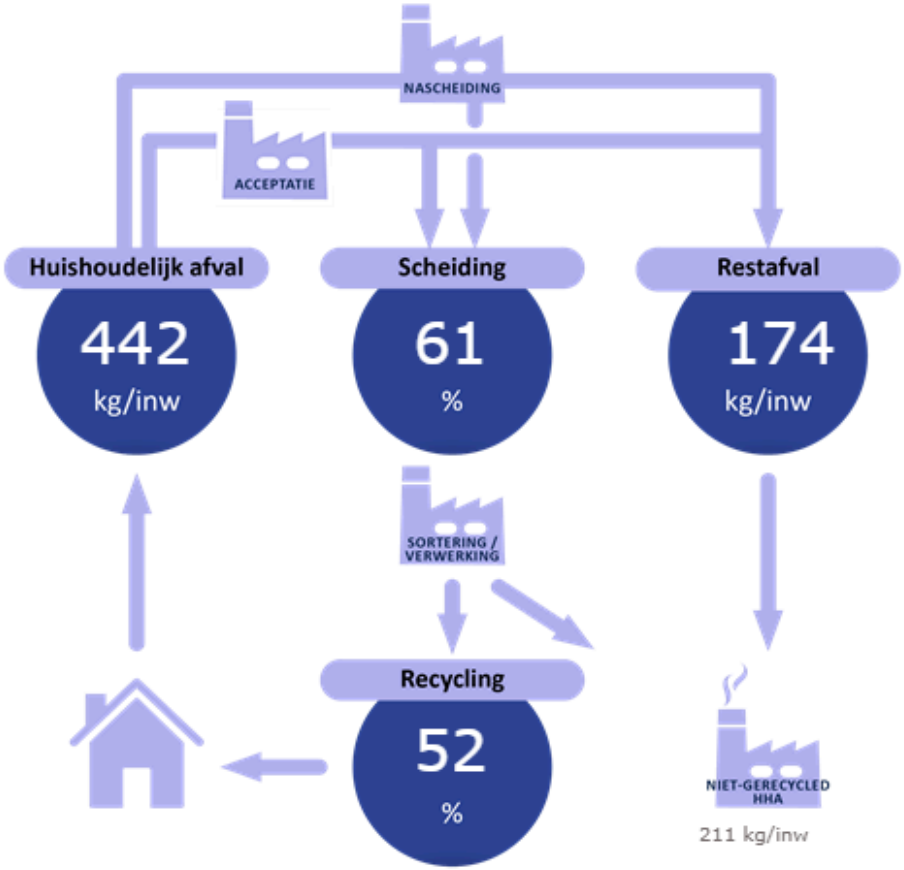
Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

TEKST B NOT FOUND IN TABLE **330**

3. Milieu

	Rheden	KLASSE C	.
Huishoudelijk afval (kg/inw)	442	470	
Scheiding (%)	61%	70%	
Restafval (kg/inw)	174	141	
Recycling (%)	52%	57%	
CO2-reductie (kg/inw)	73	96	

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

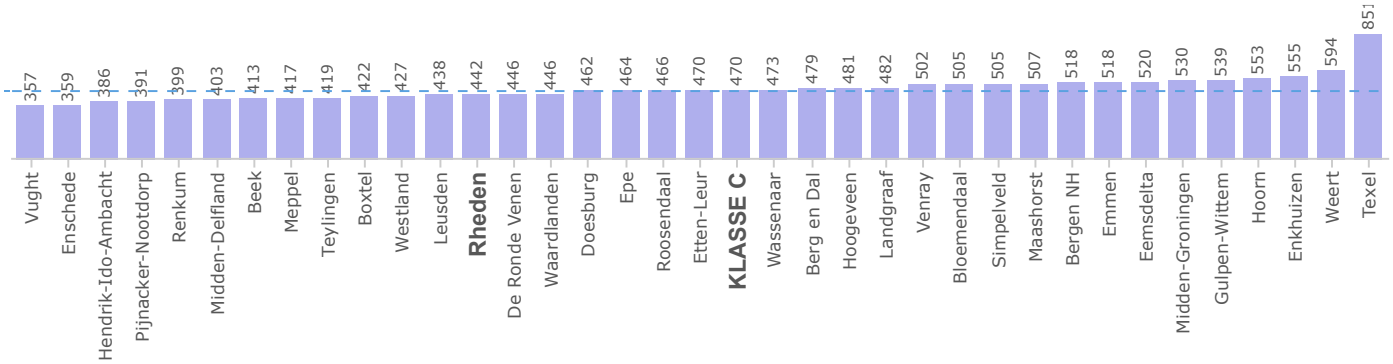
Scheiding % = het aandeel van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding.

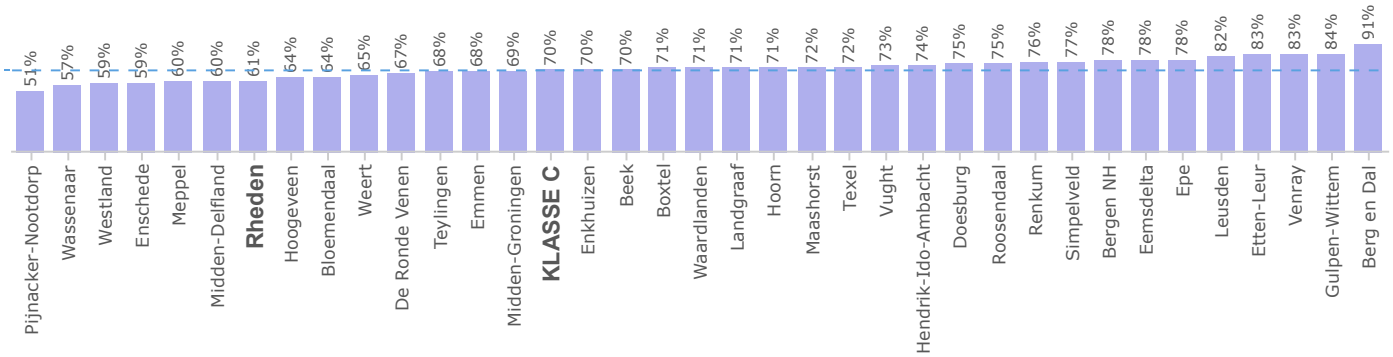
Recycling % = het aandeel huishoudelijk afval dat uiteindelijk ingevoerd wordt in het recyclingproces.

CO_2-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO_2 als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers).

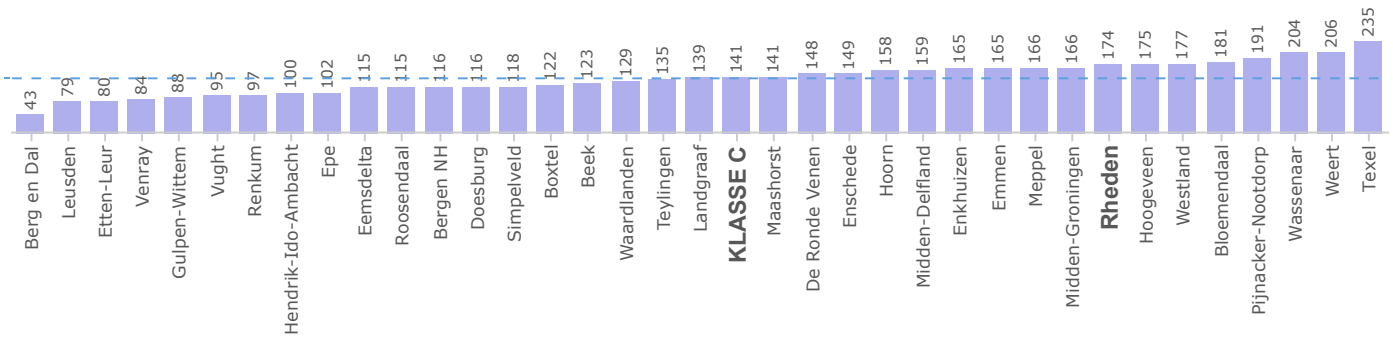
Huishoudelijk afval (kg/inw)

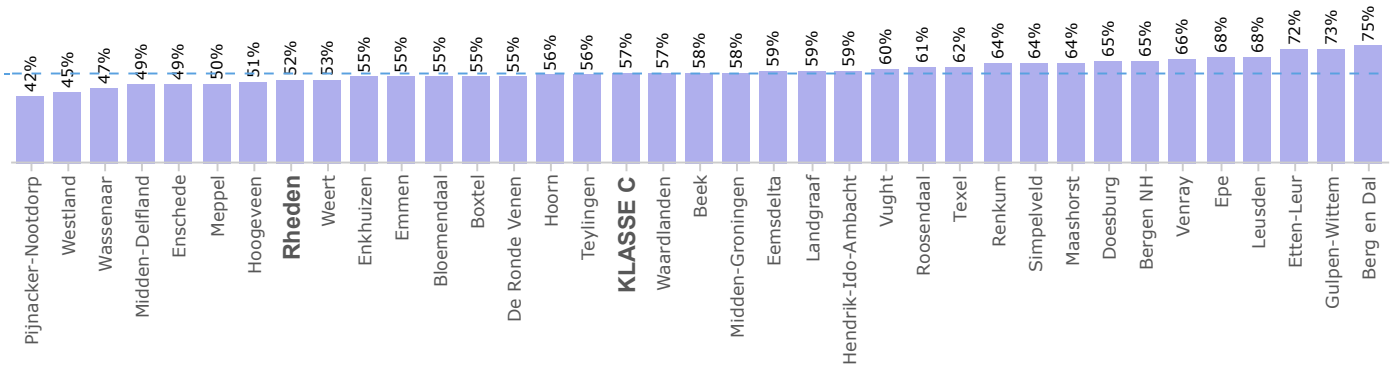
Scheiding (%)

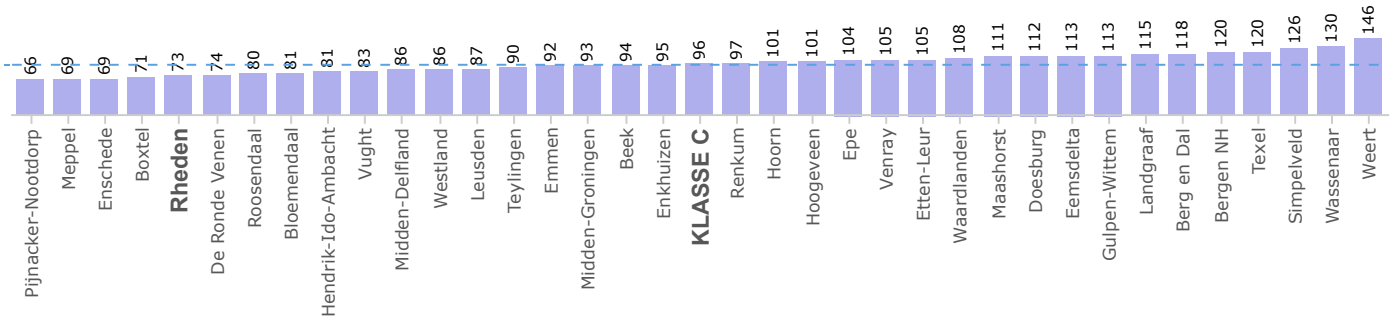
Restafval (kg/inw)

Recycling (%)

CO2-reductie (kg/inw)

Toelichting

Gescheiden versus gerecycled

Hieronder zijn twee massabalansen weergegeven. De linker is gemeten na (na)scheiding en gecorrigeerd voor afkeur (meetpunt 3), de rechter na sortering en verwerking en geeft de hoeveelheden weer die worden ingevoerd in het recycleproces. Het verschil wordt bepaald door de uitval plaatsvindt bij de sortering en verwerking.

Gescheiden

kg per inwoner

	Rheden	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	118	109	
Oud papier en karton	43	42	
Plastic, metalen en drankenkartons	19	28	
Glas verpakkingen	20	21	
Textiel	5	5	
Klein chemisch afval	1	2	
Luiers	0	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	3	
Fijn restafval	149	120	
Grof tuinafval	23	31	
Kringloopgoederen	2	2	
Oud IJzer	1	5	
Elektr(on)ische apparatuur	2	6	
Hout A en B	10	29	
Hout C	1	3	
Puin	7	26	
Overig brongescheiden	17	16	
Nagescheiden	0	4	
Grof (verbouwings)restafval	25	21	
Totaal huishoudelijk afval	442	470	
- Fijn	355	330	
- Grof	87	140	
Scheiding (%)	61%	70%	
- Fijn	58%	64%	
- Grof	71%	84%	

Gerecycled

kg per inwoner

	Rheden	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	98	94	
Oud papier en karton	42	41	
Plastic, metalen en drankenkartons	13	20	
Glas verpakkingen	20	21	
Textiel	4	4	
Klein chemisch afval	0	0	
Luiers	0	0	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	0	
Biogranulaat (onf)	0		
Metalen uit bodemas	5	4	
Niet-gerecycled fijn huishoudelijk afval	173	147	
Grof tuinafval	21	28	
Kringloopgoederen	2	4	
Oud IJzer	1	5	
Elektr(on)ische apparatuur	1	5	
Hout A en B	2	8	
Hout C	0		
Puin	7	25	
Overig	16	13	
Nagescheiden	0	6	
Niet-gerecycled grof huishoudelijk afval	38	53	
Totaal Huishoudelijk afval	442	470	
- Fijn	355	330	
- Grof	87	140	
Recycling (%)	52%	57%	
- Fijn	51%	56%	
- Grof	57%	60%	

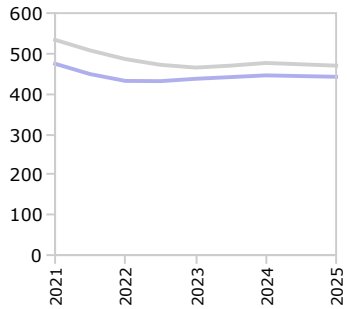
Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Rheden zich in de afgelopen vijf jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

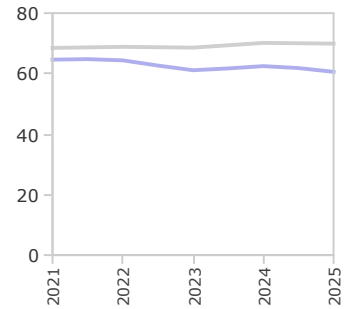
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

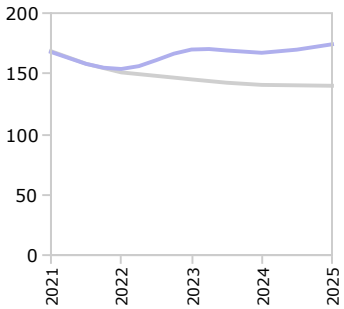
Scheiding

%

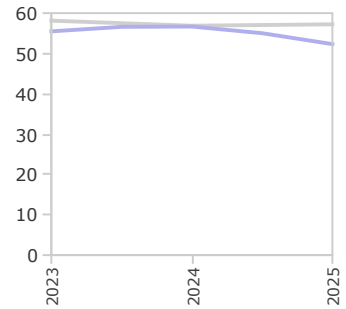
Restafval na scheiding

kg per inwoner

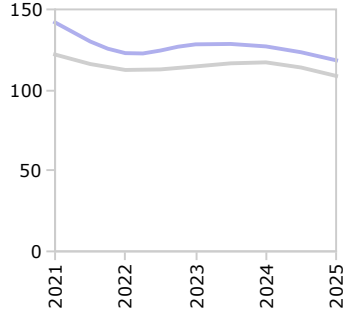
Recycling

%

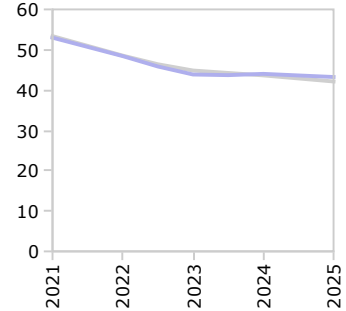
Groente-, fruit- en tuinafval

kg per inwoner

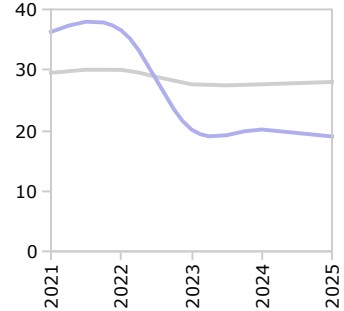
Oud papier en karton

kg per inwoner

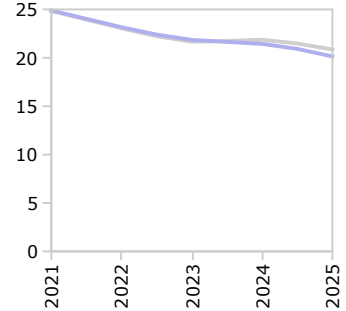
Plastic, metalen en drankenkartons

kg per inwoner

Glas verpakkingen

kg per inwoner

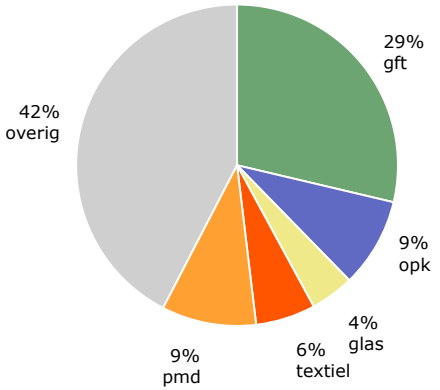
Rheden
KLASSE C

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Rheden	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	43	39	
Oud papier en karton	13	8	
Plastic, metalen en drankenkartons	14	10	
Glas verpakkingen	7	5	
Textiel	9	7	
Totaal	86	66	

Samenstelling fijn restafval

Toelichting

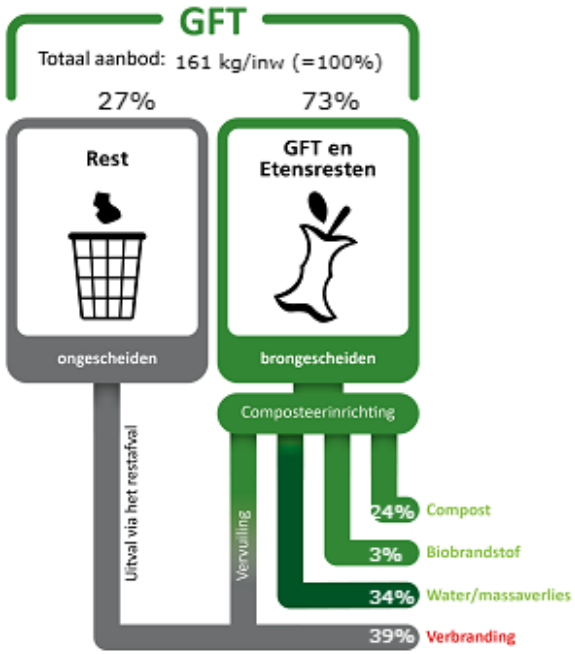
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeranalyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeranalyseresultaten.

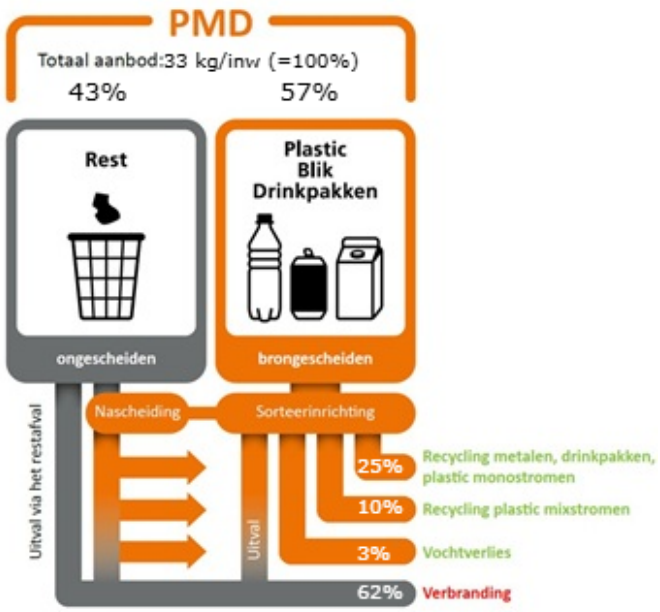
Rheden heeft 86 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **58**% van de totale hoeveelheid fijn restafval.

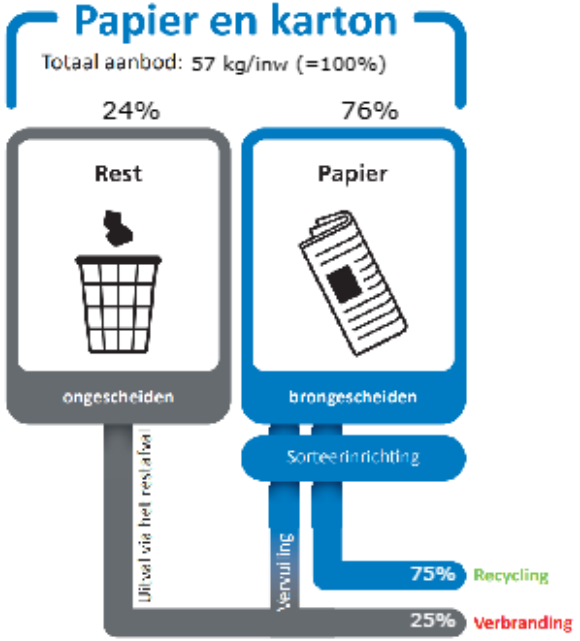
Grondstofketens in kaart

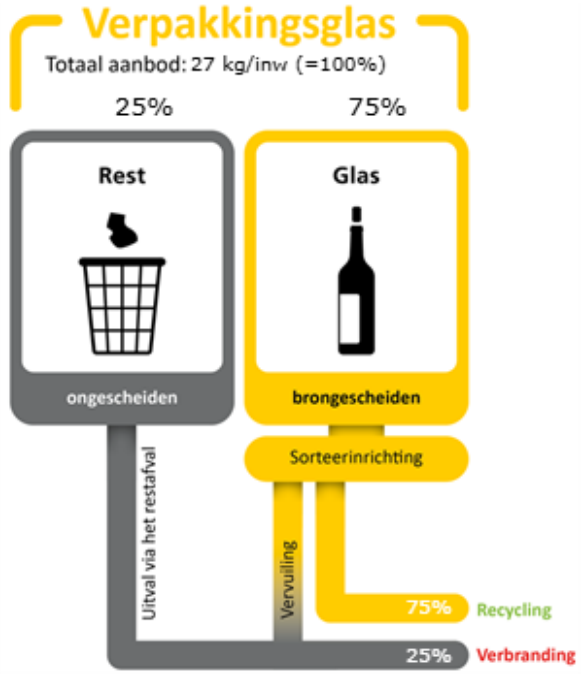
Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/ verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

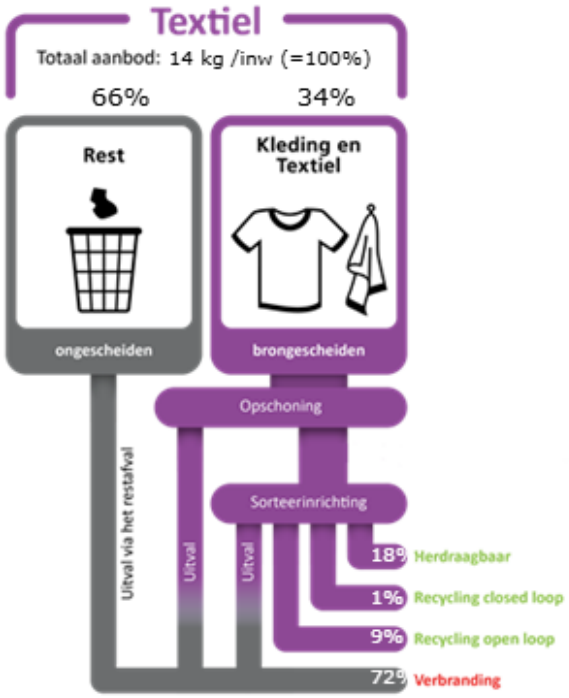
Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, zijn generieke verwerkingsrendementen (landelijk gemiddelden) gebruikt.

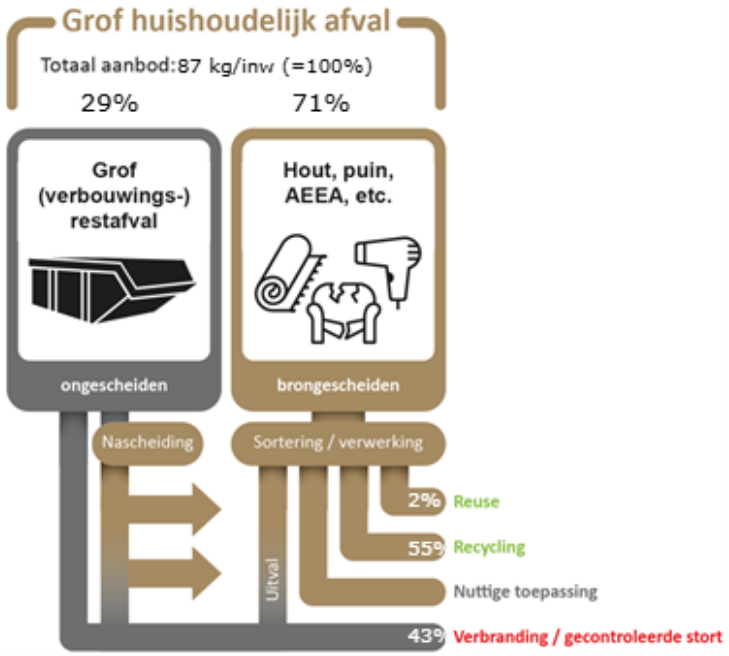

Verpakkingsglas
Totaal aanbod: 27 kg/inw (=100%)
25%
75%
Rest
Glas
ongescheiden
brongescheiden
Sorteerinrichting
Uitval via het restafval
Vervuiling
75%
Recycling
25%
Verbranding

Textiel
Totaal aanbod: 14 kg /inw (=100%)
66%
34%
Rest
Kleding en Textiel
ongescheiden
brongescheiden
Opschoning
Sorteerinrichting
Uitval via het restafval
Uitval
Uitval
18%
Herdraagbaar
1%
Recycling closed loop
9%
Recycling open loop
72%
Verbranding

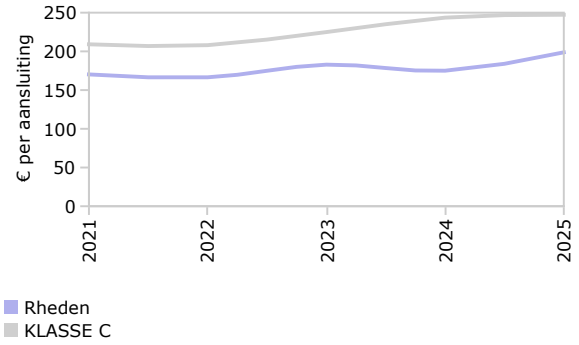

Grof huishoudelijk afval
Totaal aanbod:87 kg/inw (=100%)
29%
71%
Grof (verbouwings-) restafval
Hout, puin, AEEA, etc.
ongescheiden
brongescheiden
Nascheiding
Sortering / verwerking
Uitval
2%
Reuse
55%
Recycling
Nuttige toepassing
43%
Verbranding / gecontroleerde stort

4. Kosten

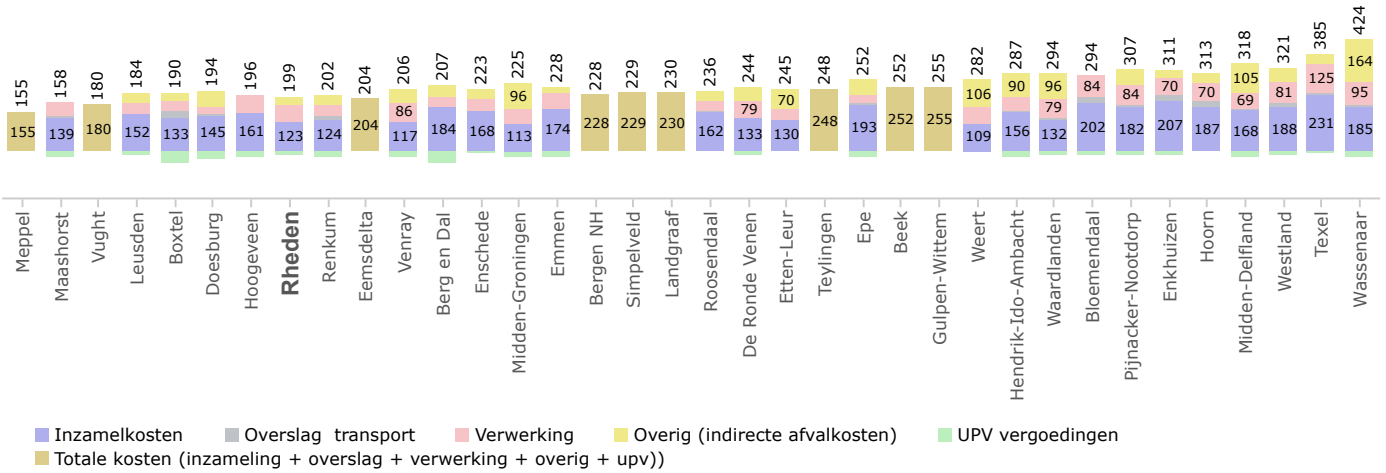
€ per aansluiting

	Rheden	KLASSE C	.
Inzamelkosten (incl. inzamelmiddelen)	123	159	
Overslag- en transportkosten	0	6	
Verwerkingskosten/ opbrengsten	67	64	
Overige kosten	29	38	
Poortopbrengsten grof afval	-7	-5	
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-13	-20	
Totale afvalbeheerkosten	199	247	

Totale afvalbeheerkosten

Opbouw afvalbeheerkosten (€/aansluiting)

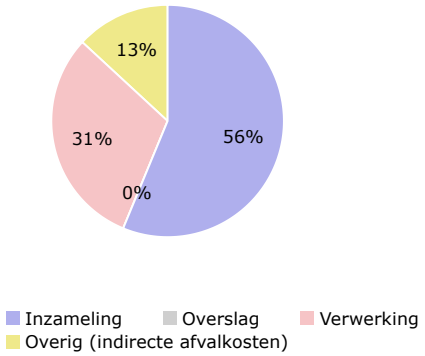

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

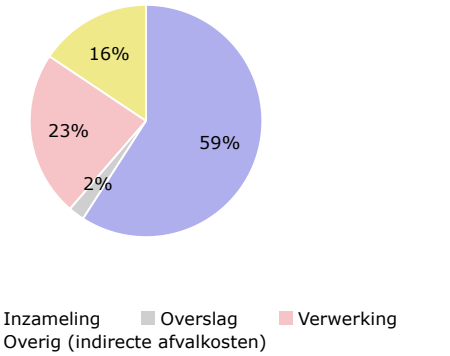
Kostenverdeling

Rheden

Kostenverdeling

Klasse C

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Rheden	KLASSE C	.
Fijn restafval	75	81	
Groente-, fruit- en tuinafval	49	52	
Oud papier en karton	10	12	
Plastic, metalen en drankenkartons	22	25	
Glas verpakkingen	2	4	
Textiel	0	2	
Grof huishoudelijk afval	30	51	

.

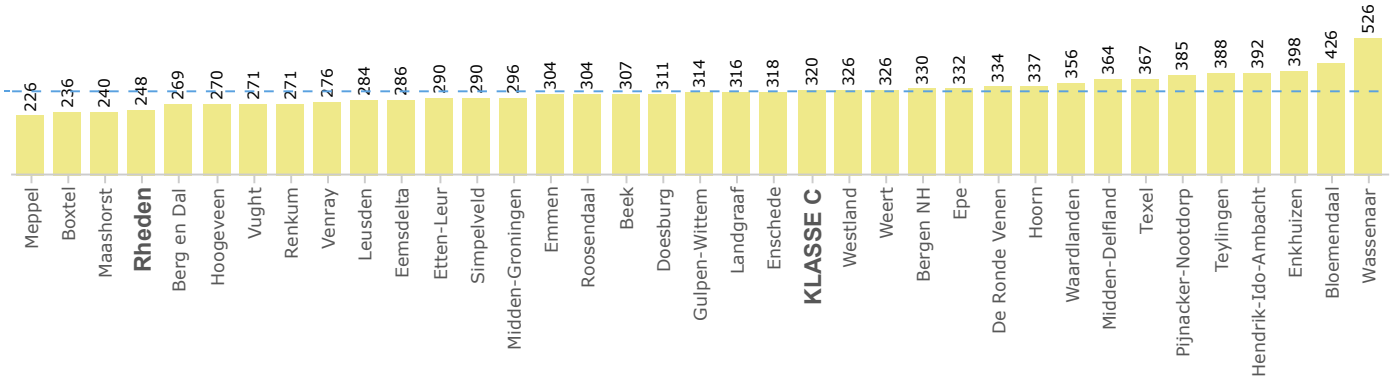
€ per ton

	Rheden	KLASSE C	.
Fijn restafval	248	276	
Groente-, fruit- en tuinafval	203	221	
Oud papier en karton	111	129	
Plastic, metalen en drankenkartons	429	423	
Glas verpakkingen	40	79	
Textiel	-23	209	

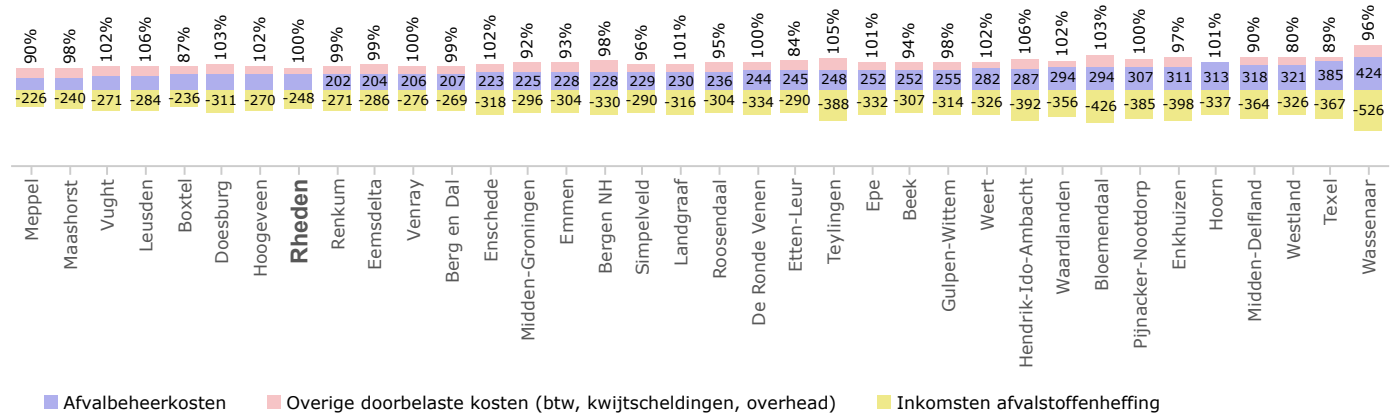
Toelichting

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling (inclusief inzamelmiddelen), overslag en transport, en verwerking.
Kosten grof huishoudelijk afval zijn inclusief kosten bijplaatsingen en milieustraat.

Inkomsten afvalstoffenheffing (€/aansluiting)

Kostendekkendheid (%)

Toelichting

Inkomsten afvalstoffenheffing = de gemiddelde baten van de afvalstoffenheffing (vast + variabel) per huisaansluiting.

Kostendekkendheid = het percentage van de afvalbeheerkosten en overige toegerekende kosten dat gedekt wordt uit de inkomsten afvalstoffenheffing. Eventuele dotaties of onttrekkingen uit algemene middelen of reserves zijn in deze berekening niet meegenomen. Om die reden kan het percentage hoger of lager dan 100% uitkomen.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

Kernprestaties

	Rheden	KLASSE C	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	239	271	
Dienstverlening restafval (score)	44	32	

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

	Rheden	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	26	28	
Oud papier en karton	12	14	
Plastic-, metalen en drankenkartons	26	24	
Glas verpakkingen			
Textiel		5	
Fijn restafval	18	18	

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

	Rheden	KLASSE C	.
Groente-, fruit- en tuinafval	25	81	
Oud papier en karton	754	567	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	387	
Glas verpakkingen	611	624	
Textiel	3054	1364	
Milieustraat	21377	24038	
Fijn restafval	16	43	

Dekkingsgraad

% verzorgingsgebied waar gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en tuinafval	98%	93%	

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	31	26	
Openingsuren doordeweeks	24	34	
Openingsuren weekend	7	7	

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

Kernprestatie

	Rheden	KLASSE C	.
Score regievaardigheden	7	17	●

Beleidsregie

	Rheden	KLASSE C
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✗	83%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✗	69%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✗	63%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✗	42%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✗	86%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✗	39%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✗	72%

Burgerregie

	Rheden	KLASSE C
Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✗	81%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✗	86%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✗	64%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✗	58%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	94%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafspraak maken	✓	47%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✗	69%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✓	97%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✓	81%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✓	69%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✗	69%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✓	80%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✗	83%

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗	49%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	23%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗	50%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✓	75%
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	✗	75%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✗	58%

7. Basisgegevens

Algemeen

	Rheden	KLASSE C
Aantal inwoners	43782	56220
Aantal aansluitingen	21377	25075
Aandeel hoogbouw (in %)	26%	24%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)	100 kg/inw	85 kg/inw
Jaartal restafvaldoelstelling	2028	2027
Doelstelling afvalscheiding	75%	77%
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling	2028	2027
Doelstelling huishoudelijk afval		282kg/inw
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling		2028
Tariefdifferentiatie	—	
Restafval op afstand	—	
Frequentieverlaging restafval	✓	
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Uitsluitend bronscheiding	
Nascheiding grof huishoudelijk	Alleen bij gehaald grof restafval	

Diftar-tarieven

Tariefsysteem	Volume	
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	—	4
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	2

Verwerkingstarieven

	Rheden	KLASSE C
Fijn restafval (€/ton) incl. verbrandingsbelasting	94	116
Gft (€/ton)	56	70
Oud papier en karton (€/ton)	-96	-89
Glas (€/ton)	—	-24